

De strandboulevard in den winter.

Zandvoort in Wintertijd

DOOR

J. ADEL.

Welk Amsterdammer bezoekt in het schoone jaargetij niet minstens eenmaal de badplaats der hoofdstad? Tientallen van hoofdstedelingen hebben in Zandvoort hun eigen woningen, honderden tellen er in den zomer hun verblijf bij maanden en weken en meer dan duizenden gaan in dat jaargetijde, zij het dan telkens slechts voor een dagje, een bezoek brengen aan de zilte wateren, die daar Neerlands vlakke kust bespoelen. Dank zij de gemakkelijke en snelle verkeersmiddelen is Zandvoort voor vele Amsterdammers geworden, wat Scheveningen voor Den Haag is. Alleen is de afstand te groot om er bewoners der hoofdstad te verwachten, die al wandelend den weg afleggen. In dit opzicht zijn de Hagenaars in veel voordeeliger conditie. Ze kunnen, als zij willen, hun badplaats bereiken al wandelend en dit nog wel langs een der mooiste wegen, die Holland heeft — den Ouden Scheveningsche weg — en die nog altijd den naam van Constantijn Huygens in zegenende herinnering brengt. Doch wie 't zal onderstaan om van Amsterdam naar Zandvoort te gaan wandelen, die doet 't zeker niet om eens van eenen mooien wandelweg te genieten. De weg langs de Haarlemsche trekvaart lijdt niet aan overvloed van natuurschoon — is zelfs grootendeels boomloos, en de Zandvoortsche laan, die van den Haarlemmerhout naar de zee voert, is te ver van de hoofdstad verwijderd om 't volle genot van eene mooie wandeling te geven. Doch de communicatie met Zandvoort is voor den Amsterdammer gemakkelijk en goedkoop genoeg en er wordt een druk gebruik van gemaakt. De Hollandsche spoor heeft voor 't verkeer met de badplaats mooi materiëel in dienst gesteld — het nieuwe station dier maatschappij ziet er kranig uit en is comfortabel en zelfs weelderig ingericht. De electrische tram, die ons uit 't hartje van Amsterdam in weinig tijds naar zee brengt, biedt haren reizigers voor een minimum prijsje een maximum van comfort — wat wil men nog meer? Het is dan ook geen wonder, dat Zandvoort druk door Amsterdam bezocht wordt. Wie in den zomer ronddwaalt in de Zandvoortsche dreven, ontmoet daar tal van kennissen, en op mooie dagen zijn de waggons van spoor en tram nauwelijks voldoende om de schare te kunnen bevatten, die aan ons heerlijk Noordzeestrand voor een wijle verpoozing kwam zoeken. Op zulke dagen heerscht het mondaine leven in Zandvoort — het publiek geniet van zee en strand en lucht. Men baadt, wandelt of slentert en geniet in volle teugen van de verfrisschende en sterkende zeelucht. In de kleeding is men

De passage bij winter.

vrijer dan ooit en ergens — men is immers aan zee! Amsterdamsche heeren, steunpilaren der beurs, loopen hier rond onder een petje, dat zij in de hoofdstad niet zouden kunnen dragen zonder hun crediet afbreuk en

zonder hun goeden naam schade te doen. Dames dekken zich 't hoofd met gemoderniseerde vischvrouwen-mutsjes, die aan de draagsters een luchtige en coquette hoofdbedekking geven. Op het strand... doch waartoe is het noodig eene schets te geven van het hedendaagsche badplaatsleven, dat toch iedereen kent?

Ook wij zijn meermalen in den zomertijd naar Zandvoort gegaan. En thans gingen wij er heen op een der donkerste dagen voor Kerstmis. Wij maakten gebruik van den trein en stonden spoedig in het mooie station van Zandvoort. Voor wij den uitgang bereikten, viel ons oog op een verzoek van Zandvoortsche winkeliers om toch vooral niet te koopen van menschen, die ons op straat zouden volgen. En wij werden in gedachten verplaatst naar die dagen, waarop men slechts door eene spitsroede van briefkaarten-handelaars het vrije kan bereiken. Onnoodige voorzorg echter thans! Op het stationsplein was het wel niet woest, dan toch ledig! Geen mensch te zien — geen sterveling!

Wie in Zandvoort komt, wil naar het strand. Dat is duidelijk. Ook wij trekken thans er heen en staan spoedig aan den oever der Noordzee. De golven zingen haar eeuwenheugend en eeuwigdurend lied. Als altijd rollen de baren aan, krullen zich dan om en storten in schuimende massa's in elkaar. Het geheimzinnige lied, dat de bruisende golven altijd door zingen, mist ook thans zijn bekoring niet. Steeds klinkt het langs ons strand, zooals het reeds duizenden van jaren geklonken heeft en steeds lokt het verleidelijk en zoet! Het is vandaag niet helder. Onze blik reikt niet ver. Een dampige, mistige hemel welft boven het zeevlak en beperkt ons het uitzicht. Met moeite ontwaren we diep in de verte slechts een paar steamers, die op IJmuiden aanhouden. Onmiddellijk voor ons dobberen een paar garnalenvisschers op de ongewisse baren. Telkens en telkens zien we de voorstevens in het zilte nat onderduiken — telkens en telkens waaien golven vlokkig zeeschuim voor den boeg omhoog.

Het oudste huis van Oud-Zandvoort.

Eenzaam en verlaten ligt het strand. Zoo moet een woestijn er uit zien. De gladde, kale zandvlakte toont slechts recht-voorloopende wagensporen en afdruksels van menschenvoeten, die zonder moeite gemakkelijk na te gaan zijn. Hier en daar merken we hoopen en hoopjes schelpen op, door nijvere handen bijeengeraapt. Een paar bonte kraaien zijn met ons de eenige bezoekers van het strand. Zij loopen langs de opkomende zee en vinden in de aanspoelende weekdieren zeker wel iets van haar gading. Af en toe vliegen zij op en strijken dan weer neer op een der schelpenhoopen. Is dit strand nu dezelfde plaats, waar 's zomers honderden bijeen komen om te zien en om gezien te worden? Zijn wij nu op de plek, waar in 't seizoen zoovelen bijeenkomen om herstel voor wankelende gezondheid te vinden? Hier, op dit strand, waar het golfgebruis en het gekrijsch van enkele zeevogels met het geblaas van den telkens uitschietenden wind het eenige geluid zijn — hier weerklinkt in den zomer het geratel van zoovele talen in nog meerdere dialecten! Hier, waar wij in jassen en dassen gedoken bescherming trachten te vinden tegen regen en wind — hier wandelt men in 't warme jaargetijde in luchtige en gemakkelijke kleeding, afkoeling en verfrissching vindend en zoekend aan 't strand der zee. Alles, wat badgast heet, of wil heeten, is weggevlucht en stilte kwam, waar drukte was.

Daar komt gelukkig nog iemand van de landzijde aan. Recht door loopt hij naar den oever der zee en daar aangekomen, begint hij zijn wandeling langs de steeds hooger opkomende baren. Telkens staat hij stil, bukt zich en raapt wat op, dat hij na langer of korter beschouwing in zijn zakken doet verdwijnen. Een schelpenliefhebber is het, die misschien hoopt de eene of andere zeldzame vondst te doen! Daar nadert ons eene kleine tweewielige kar. Zij wordt getrokken door een paard, dat er niet op zijn voordeeligst uitziet en gereden door een voerman, die naar de wijze der Romeinsche wagenmenners zijn vehikel staande bestuurt. Hij houdt bij een hoop schelpen stil en begint die in zijn voertuig te laden. Hij heeft haast bij zijn werk — de opkomende vloed noopt hem tot haast, wil hij het opgegaarde weer niet zien wegspoelen. Wij vernemen, dat de schelpen langs de kunst met groote schepnetten van eigenaardigen vorm worden opgeschept. Soms ook worden ze eerst met een plankje, waaraan een lange steel bevestigd is, bij elkaar geschoven.

Als de wagentjes vol zijn, gaat het dorpwaarts. 't Is voor de kleine paardjes een heele toer de zwaar beladen karren tegen het duin op te trekken. Vóór dat het moeilijkste gedeelte van den tocht begint, wordt even halt gehouden en graag helpt de voerman een handje mee, als het door het rulle zand tegen de tamelijk steile helling omhoog gaat.

Behalve de schelpvisschers zien we nog anderen aan den arbeid. Laten we eens gaan kijken, wat gindsche man uitvoert. Zijn bruin verweerd gelaat doet den zeeman kennen. Waarschijnlijk, dat hij in betere dagen, toen de visscherij nog bloeide in Zandvoort, met zijn hulkje op de Noordzee rondzwalkte, in weer en wind trachtend zijn schamel broodje te verdienen. Nu die tijden voorbij

zijn, probeert hij langs de kust een enkel botje te verschalken. Zijn geheele uitrusting draagt hij in een mand op den rug mee. Straks, als hij een geschikt plekje gevonden heeft, zet hij die mand neer. Hij haalt er een bakje uit, waarin een lange lijn ligt opgerold. Het eene

Een anders drukke straat.

einde van die lijn bevestigt hij aan een stok, dien hij in 't zand geslagen heeft, hoog genoeg het strand op, dat hij niet door den vloed bereikt zal worden. Bij laag water loopt nu de visscher met de lijn de zee in. Eerst trekt hij echter een costuum aan, dat hem tegen het zeewater beveiligt. Een broek — die tot onder de schouders reikt — is met laarzen uit één stuk leer vervaardigd en dus volkomen waterdicht. Aan het eind der lijn, welker plaats in zee door een boei wordt aangegeven, bevestigt hij een dwarslijn, waaraan op afstanden van een kleinen meter haakjes gehangen zijn. Als aas worden aan die haakjes weekdieren geslagen, wier schelpen bij hoopen op het strand te vinden zijn. Is alles klaar, dan keert de visscher naar het strand terug. Hij hoopt nu maar, dat met de vloed vele botjes zullen komen, die van het aas willen snoepen.

Na het afloopen van het water gaat de visscher weer zeewaarts om te kijken hoe zijn vangst geweest is. Hij neemt nu de mand op zijn rug mee. Vindt hij een botje aan een der haakjes, dan maakt hij het los en werpt het met een behendigen zwaai over zijn hoofd in de mand. Na afloop der vischpartij haalt hij de lijn in en scheert ze netjes in het bakje. Alles — ook zijn costuum en de buit — wordt in de mand op den rug mee huiswaarts genomen.

't Leek ons een harde arbeid, dat bot vangen. Terwijl wij, diep in den kraag van onze winterjas gedoken, op het strand staan te bibberen, plaste de man goedsmoeds door het ijskoude water. Toen we in ons gesprek met den eenvoudigen visscher daarop doelden, was zijn antwoord: „Och meneer, met zoo'n broek aan is het zoo erg niet. Maar er zijn er genoeg, die zich zoo'n kleedingstuk niet kunnen aanschaffen — hij heeft mij dan ook *f* 21 gekost — en die dan „naakt", [1]) zooals wij het noemen, tot aan het hart het water in gaan. Dat wil wat zeggen. Zoolang als je in 't water bent, is het nog te doen, maar o wee, als je weer op 't droge staat."

En de belooning voor zoo'n zwaren arbeid? Och, als de visscher per dag een twintig botjes vangt, die hij verkoopt voor een cent of drie, vier, hoogstens zes per stuk, is hij al heel blij. Ja — wel wordt de visch duur betaald!

Ook de garnalenvisscher, die in 't barre jaargetijde met een groot net in zee loopt om de kleine diertjes te vangen, heeft een koud baantje!

Zandvoort is in den eigenlijken zin des woords geen visschersdorp meer. Een vier- of vijftal uiterst kleine scheepjes beoefenen nog de garnalenvangst onder de kust — doch eigenlijk gezegde visscherij heeft men hier niet meer. De visschers, die nog steeds in het dorp wonen, kiezen zee in IJmuiden, dat langzaam maar zeker, onze voornaamste visscherij-haven is geworden. De bevolking van het dorp leeft in hoofdzaak van het vreemdelingenverkeer, dat in de enkele zomermaanden hier bestaat. Voor 't overige moet de schrale duinlandbouw in de behoeften voorzien. De mulle en rulle, droge zandgrond levert alleen ten koste van uiterst zware bemesting eenige producten, waarvan de bekende duinaardappelen de voornaamste zijn.

Keeren wij thans terug van het strand en begeven wij ons naar de plek, waar in zomertijd het badleven zich op 't levendigst en duidelijkst openbaart. We zoeken den bekenden weg, die van 't strand naar het nog bekender Café-Driehuizen leidt. Doch wij bemerken al spoedig, dat deze weg niet meer bestaat! Met planken is de toegangsweg afgeschut — aldus tracht men het steeds opwaaiende zeezand tegen te houden. En hier

De bekende weg van het hotel Driehuizen, nu versperd door planken, die het stuiven van het zand moeten tegenhouden.

vindt men bijeen, wat men de Zandvoortsche visschersvloot zou kunnen noemen. Eenige garnalenscheepjes liggen hier veilig en wel tegen den duinrand opgetrokken. Is het jaargetijde voor de vangst van het kleine schaaldier niet geschikt, dan worden de kleine scheepjes door

[1]) d.w.z. met bloote beenen en ontdaan van de bovenkleeren.

middel van een samenstel van touwen en katrollen door eenige paarden zoo hoog tegen 't strand opgetrokken, dat zij daar veilig liggen. Voordat men langs onze kust visscherijhavens had gekregen, bestond deze eenvoudige manier van opbergen in alle Noordzee-visschersdorpen.

Wij laten ons echter door de houten afschutting niet weerhouden en staan spoedig op 't bekende pleintje voor Driehuizen. Hier zijn eenige Zandvoortsche jongelingen aan 't... voetballen! Natuurlijk is alles bij hun spel geïmproviseerd, van den bal af tot de goals toe. Doch hun spel is echt en met evenveel belangstelling als de beste beroepsspelers volgen zij de huppelingen van 't balletje op de straat, die de regen schoonmaakte. Wij zoeken in de gastvrije ruimte van Driehuizens Café voor eenige oogenblikken bescherming tegen den wel wat kouden, wel wat guren en wel wat zeer natten westenwind. Dadelijk verschijnt een kellner, die verwonderd is met dit hondenweer nog bezoekers te krijgen, doch die zich natuurlijk goed houdt. Wij hooren, dat hier nog bijna iederen dag bezoekers komen, doch dat 's avonds reeds vroegtijdig alles dicht gaat. 't Is wel vreemd in de wereld, 's zomers moet men hier vaak zoeken naar een plaatsje en heeft men moeite om slechts voor even beslag te leggen op een kellner. En nu is één kellner meer dan voldoende om alles af te doen en is hijzelf verwonderd op een dag als dezen nog bezoekers te krijgen! We slaan een blik naar buiten. Wat lijkt alles vreemd! De reclame-plakkaten, die in sprekende letters en schreeuwende kleuren alles en nog wat als 't beste aanprijzen, doen thans zoo vreemd. Geen sterveling kan 't thans schelen, wat de beste cacao is en waar de fijnste likeuren hun oorsprong vinden. Het interesseert zelfs ons niet, waar in Zandvoort de beste fotografische artikelen te verkrijgen zijn en waar de beste gelegenheid is om platen en films te doen ontwikkelen. Men kon evengoed de reclame-plakkaten op den een of anderen ijsberg in de nabijheid der Noordpool vastspijkeren — ze zouden daar evenmin als hier publiciteit geven!

De garnalenvisscher.

Het rijtje winkeltjes aan de overzijde van Driehuizen is ook al ledig en verlaten. De „Confiserie Orientale" van den heer Petrowitch is, als alles, potdicht en het „Kaartenhuis", waar 's zomers prentkaarten te kust en te keur verkrijgbaar zijn, is even dichtgesloten als de dichte Confiserie, welks eigenaar wellicht thans in het verre en weelderige Oosten geniet van hetgeen hij bij zomertijd overgaarde aan het strand der Noordzee. De villa's, die ons oog hier ontwaart en die nog alle dezelfde namen dragen als in den zomer, zijn verlaten. Dichtgespijkerd heeft men de vensters, en hier en daar aanschouwt men nog een fragment van een gordijn, dat in den tijd van 't seizoen beschutting tegen zonnestralen of bescherming tegen al te onbescheiden blikken moest geven. De vergulde letters, die den naam der villa's aanduiden zijn groezelig geworden en spreken bovendien onwaarheid. „Beau Séjour," „Beau Site," en meer dergelijk fraais leest men op bijna vervelooze huizen met vensters, die door middel van ruwe planken op zijn allerruwst dichtgespijkerd zijn. Wanneer 't verblijf daar schoon was, zou men er verblijven, doch niemand bleef er achter — alles verdween! We gaan thans verder om de plekken op te zoeken, waar in den zomer het leven zich het drukst openbaart. We wandelen langs tal van villa's, die alle onbewoond zijn. Wat zien sommige dezer moderne bouwwerkjes er thans onooglijk uit! Verveloos en nog haveloozer gemaakt door de wel secure, doch foei-leelijke manier van afsluiting. Wat in den zomer er zoo elegant uitziet, heeft thans in 't geheel geen bekoorlijkheid meer. Daar zien we op den duinrand de vermaarde inrichting waar men 's zomers het goudgele mengsel schenkt, dat men in de wandeling „Löwenbräu" noemt. Hoe naargeestig ziet thans alles er uit. De houten romp van 't gebouw bestaat uit planken, waarop evenmin verf aanwezig is, als er gasten in Zandvoort zijn. De houten leeuw, die den naam van 't edele gerstenat moet verkondigen, heeft nog iets van zijn dekkend verguldsel overgehouden. Overigens verwondert men zich er over, dat 't beest niet het voorbeeld van alle anderen volgde en eenvoudig weggeloopen is! Het lokaal, dat in den tijd van 't badseizoen, specialiteiten en andere vermakelijkheden herbergt, is natuurlijk ook gesloten, en nog meer natuurlijk ook dichtgespijkerd. Hier vermeldt een bord ons in groote letters, dat er ijskoud Amstelbier te verkrijgen is. IJskoud bier... terwijl men alles zou willen geven voor een kop gloeiendheete thee of koffie. Op enkele plaatsen ziet men toch nog sporen van leven. Beweging achter en gefrommel aan gordijntjes bewijst toch, dat geheel bad-Zandvoort nog geen Pompeji is geworden. Daar wonen en overwinteren dus nog menschen te midden der winterruïne! De dagen tellend, brengen zij den tijd door, tot het lentezonnetje weer komt en een zomerzon wordt. Dan komen de Amsterdammers weer, die leven en vertier en voorspoed brengen, waar thans niets dan stilte heerscht. Dan komen de talrijke zonen en dochteren van Germanië weer hierheen — hetzij om als badgast hier te vertoeven, hetzij om als dienende geest werkzaam te zijn. Enkelen

Een botvisscher.

der overwinterenden zijn er nu reeds bij om hunne etablissementen aan te bevelen — verscheidene bordjes met „Te Huur" er op, lokken nu reeds of trachten dit althans reeds te doen. Nu hebben ze echter geen succes! allerlei fantasieën over en potpourri's uit alle mogelijke en onmogelijke opera's en operettes ten gehoore brengen, is thans ook woest en ledig, kaal en naakt. De Passage-winkels, waar men in den goeden tijd voor geld en

De bommen worden op het strand getrokken.

We zijn genaderd tot de Zandvoortsche Passage — in zomertijd een druk bezochte plek. De bordjes met het bevel „Stapvoets Rijden," zijn thans geheel overbodig. De Passage zelf is ingericht tot Pakhuis voor de groene badkoetsjes, die in den zomer het strand zoo fleurig illustreeren. Een droogrek met allerlei kleeren goede woorden alles en nog wat koopen kan, zijn alle gesloten, en de hulpmiddelen, die in dien tijd de étalages zoo sierlijk en aanlokkelijk maken, liggen thans als waardelooze prullen in een hoek gesmeten. Op sommige ruiten merkt men kleine briefjes op, die melden, dat de seizoen-bewoners thans hunne huisgoden hebben

De schelpvisschers.

staat rustig en vredig op dezelfde plek, waar 's zomers moede badgasten zich verkwikken aan verfrisschende en verkoelende dranken. De estrade, waar in den tijd van 't badseizoen kleine orkesten gezeteld zijn, die overgebracht naar Amsterdam of Haarlem. Uit deze briefjes kan men soms opmerken, dat sommige tijdelijke bewoners zich gaarne met een buitenlandsch kleurtje opsieren. Op eene der ruiten, waar geen woord Hollandsch

te lezen staat, doch waar men door alles wat men er leest, meenen zou met een Duitsche firma te doen te hebben, ziet men, dat de bewoners van dien winkel zuivere Hollanders zijn, die echt Hollandsche taalfouten in de mededeelingen van hunne woonplaatsen gedurende den tijd, dat Zandvoort slaapt, in 't geheel niet verwaarloozen. De Passage is dood als een pier! Het postkantoor, waar men in den badtijd schier handen te kort komt, draagt nog wel het bekende bord, waarop te lezen staat: „Het Kantoor is open ..." enz., doch een stuk wit papier, waarop met blauwe letters geschreven staat: „Gesloten," vernietigt onmiddellijk de illusie, dat hier misschien nog leven zou zijn.

Het lust ons om tot de levenden terug te keeren. Langs den Boulevard Garnaart zullen we trachten het dorp zelf weer te vinden. Op den boulevard geen spoor van menschelijk leven. Een uitgestorven stad kan er niet doodscher uitzien dan ons Zandvoort in wintertij! Hoe onnoozel vinden we thans de palen, waaraan borden bevestigd zijn met opschriften, die ons thans eene bespotting gelijken. We lezen daar: „Maximum snelheid voor Automobielen 10 K.M." Wie denkt nu om auto's, waar zelfs de voetgangers ontbreken?

We zijn gekomen in het oude Zandvoort, in het typische dorp met zijn labyrinth-achtige straatjes en steegjes, met zijn eigenaardige huizen en huisjes, met zijn eenvoudige bewoners en bewoonsters. Hier is men nog niet gansch den winterslaap ingegaan, hier heerscht tenminste nog eenig leven. Doch we zijn thans in het kleine en oude Zandvoort, dat eens de kiem was van het tegenwoordige bad-Zandvoort en dat er thans nog een aanhangsel van is. Hoe weinig zijn er, die het oude plaatsje bezoeken! En toch is het hier en daar buitengewoon interessant. Wat mooie oude geveltjes treft men hier aan — oneindig veel mooier dan de „allerliefste" villa in het nieuwe gedeelte. Hier hebben we nog het aantrekkelijke, eenvoudige dorpsleven met al zijn bekoorlijkheden. De oude omroeper verschijnt ten tooneele. Na eerst door zijn ting-ting-ting op het koperen bekken de aandacht voor zijne mededeelingen verzocht en verkregen te hebben, begint hij met een gelegenheidsstemmetje uit te roepen, dat Jan de petroleumventer zijn notitieboekje, waarin aangeteekend het crediet, dat hij zijnen afnemers verleent, verloren heeft. Beleefd verzoekt hij den eerlijken vinder het gezegde notitieboekje aan „deszelfs" eigenaar terug te willen bezorgen!

Het is aardig om in zomertijd eens een poosje in Zandvoort rond te dwalen. De zee heeft voor ieder, voor elk Nederlander in 't bijzonder, groote aantrekkingskracht en het moderne badleven heeft, ondanks en door zijn klatergoud, veel bekoorlijks voor iedereen. Doch wil men iets eigenaardigs zien en eene bijzondere emotie ondervinden, dan ga men in wintertijd eens bezoeken de plaatsen, waar des zomers het luchtige en vroolijke heerscht. Men bezoeke dan ook eens oud-Zandvoort. Men zal zich zeker zijne moeite niet beklagen!

Leed

DOOR EDITH HEIDE.

Gelaten staan de boomen
Zoo stil,
Te wachten, wat zal komen —
Gods wil.
E. H.

Ze was ziek, veel zieker, dan haar vader of iemand anders vermoedde.

De dokter sprak van zwakte, bloedarmoede, versterkende middelen, maar zijzelf wist beter.

Met 'n glimlachje vol weemoed staarde ze in den tuin, die te tintelen lag in 'n kleed van sneeuw, beschenen door 'n stralende winter-zon.

De roode hulstbesjes, die zoo hel-vroolijk deden tegen de groene blaadjes, lachten haar bemoedigend toe, en zij .... ze glimlachte .... 'n lachje vol weemoed en toch vol hoop.

Want ze wist, dat ze nog 'n paar jaar tijd had, voor de wreede ziekte haar werk zou hebben volbracht en die paar jaar zouden zijn jaren van ongestoord geluk.

Ze had haar strijd gestreden en was vertrouwd geraakt met de gedachte, jong te zullen sterven. Kalm kon ze genieten van den korten tijd, die nog voor haar lag.

Ze was verloofd en in 't voorjaar zouden ze trouwen.

Haar grijze oogen verblauwden in teederheid, als ze dacht aan Rudolf, haar Ru.

Ze hield zoo veel van hem, en hij ook van haar. Ze zou zoo gelukkig zijn als zijn vrouwtje, heelemaal voor elkaar. En dan, na die jaren van intens geluk, kon ze sterven — tevreden.

Ze zouden haar neerleggen op 't stille kerkhof, in 't donkere hoekje, waar haar Moeder rustte, al zoo lang ... Maar eerst zou ze gelukkig zijn, volmaakt gelukkig.

En Ru?

De tuin lag te tintelen nog, de zon scheen even helder, maar 't was, als schoof zich een donkere wolk voor haar oogen.

Ru!!... Zou hij ook gelukkig zijn?...

'n Zieke vrouw, die ontzien moest worden, altijd... Maar hij hield immers van haar, zoo heel, heel veel ... Zou zijn liefde niet sterk genoeg zijn?... O, ja, hij zou haar niet verstooten, omdat ze ziek was en sterven ging.

Even kleurde de tuin weer op, duizende diamanten flonkerden in 't kleed van sneeuw, maar dan versomberde alles weer.

Zij... mocht zij dat van hem vergen? Mocht zij aannemen 't offer van zijn jonge leven?

Radeloos klemde ze haar handen in elkaar, drukte haar hoofd tegen de koude ruiten. Ze kon hem niet opgeven, ze kon niet ...

Ze schrikte op van 'n handvol losse sneeuw, die tegen 't raam vloog en opkijkend zag ze in 'n vroolijk-lachend gezicht met twee donkere oogen, vol liefde.

Toen was ze gelukkig ... even maar ...

„Ga je mee rijden, Lily? de baan is prachtig!" en Ru Mertema zwaaide uitlokkend met z'n schaatsen.

Lily rilde van de kou, die hij mee bracht in 't warme vertrek. Ze voelde 't leed over zich komen, als 'n groote, donkere wolk, waar ze niets tegen vermocht.

„Neen, Ru, 'k mag niet van den dokter. En 'k zou 't ook niet kunnen!" voegde ze er gelaten bij.

„Dat is jammer ... 'k dacht er zoo gauw niet aan," en z'n toon klonk even verdrietig, terwijl hij z'n schaatsen op 'n stoel legde.

Lily voelde z'n teleurstelling, als 'n ijzige hand, die haar keel toeschroefde.

„Neen, neen!" weerde ze af, „jij moet wel gaan rijden. Stoor je niet aan mij. ... En Ru ... 't is beter ..."

Haar stem brak in 'n snik.

Dadelijk stond hij naast haar, sloeg liefdevol z'n arm om haar heen.

„Maar, vrouwtje, wat is dat nu? Ik blijf immers bij je. Moet je daar nu om schreien ... Later rijden we samen", troostte hij onhandig.

Ze maakte zich los uit z'n armen, duwde met geweld 't gevoel van wanhoop neer.